

Utrera Domínguez, David

Modernismus (konec 19. st. – zač. 20 st.)

In: Utrera Domínguez, David. *Katalánská literatura*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013, pp. 57-69

ISBN 978-80-210-6553-6; ISBN 978-80-210-6556-7 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128644>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Modernismus (konec 19. st.–zač. 20 st.)

Modernismus lze označit za hnutí, pro něž je charakteristická velmi široká kulturní základna a časově jej lze zařadit na přelom 19. a 20. století. Katalánský modernismus usiloval o začlenění umění do všech složek společenského života, od architektury (Gaudí, Domènech), přes malířství (Casas, Rusiñol) až po literaturu. Je třeba zdůraznit, že katalánský modernismus a modernismus okolních evropských zemí nebyl zcela totožný jako např. ve zbytku Španělska, i když je v jistém ohledu pojil vliv některých zahraničních směrů. V době nástupu modernismu dominovali katalánské literární scéně pozdní romantici jakými byli např. Verdaguer či Guimerà nebo naturalisté jako např. Oller. Modernisté se snažili o radikální odmítnutí romantismu. S naturalisty je naopak pojila snaha povýšit katalánskou kulturu na evropskou úroveň. Modernismus bylo hnutí velmi komplexní a v určitém směru i rozporuplné, které usilovalo o transformaci společnosti prostřednictvím kultury. Nejvíce jej asi charakterizuje rozchod s minulostí a záměr vytvořit národní kulturu v pravém slova smyslu, která by byla soběstačná, moderní a na evropské úrovni.

Nástupu modernismu v katalánské literatuře předcházely změny v katalánské společnosti na konci 19. století. Industrializace Katalánska s sebou přinesla řadu změn, které se dotkly uspořádání společnosti. Barcelonská buržoazie se pomalu modernizovala, avšak modernisté, kteří vyzdvihují jedince, vůči ní zastávali velmi kritický postoj. Jejich snahou bylo docílení celkové modernizace Katalánska, které bylo v porovnání s Evropou značně zaostalé. V Katalánsku se začaly objevovat modernistické časopisy, které měly nacionalistický charakter a které podporovaly individualismus. Modernisté se snažili působit jen na poli umělecko-literárním. Jejich mottem bylo, že člověk nemá být z umění živ, nýbrž má žít pro umění, které je považováno za nadřazené jiným lidským činnostem.

Katalánský modernismus prošel dvěma etapami. První spadá do let 1892 až 1900 a dala by se označit jako období formování a boje, jež charakterizovala průbojnost a v jistém ohledu i největší tvůrčí zapálenost. Z modernistických kulturních aktivit v tomto období vynikají „*Festes Modernistes*“ (Modernistické oslavy) organizované v přímořském městečku Sitges. Modernističtí intelektuálové se seskupovali kolem časopisů jakými byly např. *L' Avenç* či *Catalònia* (ty byly literární), či *Els Quatre Gats* a *Pèl i Ploma* (výtvarné).

Druhá etapa katalánského modernismu je ve znamení ustálení tohoto hnutí a jeho vyvrcholení. Spadá do let 1900 až 1911 a bez nadsázky lze říci, že je to období, kdy tato

literatura našla pevné ukotvení uvnitř katalánské buržoazie. Esej střídá román, poezie a divadlo. Modernisté tohoto období se soustředili kolem časopisů *Joventut* a *El Poble Català*. Je to však dekáda kolidující s nástupem nového hnutí, které je schopné více se přizpůsobit politicko-kulturním potřebám buržoazie, a to je tzv. „Noucentisme“, jenž se postavil do opozice vůči modernismu a zapříčinil tak jeho rozpad. Toto období skončilo smrtí Joana Maragalla v roce 1911, jednoho z největších představitelů katalánského modernismu.

Katalánský Modernismus se vyznačoval dvěma estetickými a myšlenkovými směry, kterými byly tzv. „*regeneracionisme*“ (regeneracionismus) a „*esteticisme*“ (estheticismus).

Představitelé regeneracionismu napadali politicko-ekonomické uspořádání buržoazie, stáli proti znovunastolení Bourbonů na trůn a proti monarchii vůbec. Byli velkými kritiky nejen Španělska, ale i Katalánska, ostře odsuzovali konzervatismus jeho buržoazie. Šlo jim o regeneraci země, o skloubení kosmopolitního postoje s nacionalistickým. Řešení však neviděli v lidových masách, nýbrž v jedinci, kterého buržoazní společnost měla tendenci ničit. Proto byla pro modernisty tak důležitá otázka vůle a obrana individuality umělce.

Umělci spadající do regeneracionismu byli dvojího typu: zaprvé anarchisté a republikáni, kam patřili např. Jaume Brossa či Pere Corominas a zadruhé konzervativci a liberálové jako kupříkladu Joan Maragall. Všichni však požadovali jen takovou literaturu, která by byla svázaná se společností. Nejhojněji pěstovanými žánry byly esej a divadlo.

Zastánce druhého modernistického proudu, tzv. esteticismu, lze označit též za symbolisty, dekadenty či stoupence tzv. umění pro umění. Esteticisté věřili, že umění ve své absolutní hodnotě je schopno v člověku probudit citlivé vnímání. Buržoazie se umění bránila a zastánci esteticismu v něm hledali útočiště. Považovali se za oběť materiální společnosti a umění se pro ně stalo jistým druhem náboženství.

Tyto dva směry, byť se řídily mnoha různými estetickými tendencemi, pojily některé postoje pro hnutí modernismu charakteristické. Především to byla snaha o vytvoření národní literatury – modernisté se intenzivně zajímali o literární jazyk a styl, umění mělo být podle nich svobodné, syntetické, bořící hranice mezi jednotlivými žánry. Z literárních vlivů převažoval pochopitelně vliv zahraniční, z autorů nejvíce katalánský modernismus ovlivnili především Nietzsche, Ruskin a Ibsen.

Joan Maragall (1860–1911)

Jak již bylo zmíněno výše, jedním z hlavních představitelů katalánského modernismu byl Joan Maragall. Začínal jako novinář v periodikách *Diario de Barcelona* a *L'Avenc* a díky znalosti řady jazyků zpřístupnil katalánské literatuře evropské umělecké proudy té doby: překládal autory od Goetha (*Ifigènia*, 1897) po Nietzscheho. Právě díky Maragallovi mohli katalánští čtenáři tohoto německého filosofa poznat. Maragall udržoval písemný kontakt s celou řadou významných osobností své doby a jeho korespondence (vedle eseje, který pěstoval v kastilštině) se těšila velké důležitosti. Avšak za koherentní, a v jistém ohledu signifikantní uvnitř modernistického hnutí, je považována jeho poezie. Maragallova ideologicko-filosofická základna je vystavěna na Nietzscheho vitalismu. Maragall ve svých básních zaujímá velmi kritický postoj vůči buržoazii, jejíž byl plodem. Námětem se nelišil od témat použitých již romantiky (příroda, krajina, tradice), tato témata jsou totiž zdrojem energie a vitality pro celkovou regeneraci katalánské kultury tak potřebné. Rozdíl je však v jejich pojetí, které je u Maragalla mnohem intenzivnější. Jako příklad může posloužit jeho sbírka *Poesies* (1895) a konkrétně pak báseň *Vaca cega* (1895), kterou přeložil do španělštiny jeho přítel, španělský básník Miguel de Unamuno.

V roce 1900 vyšla další Maragallova sbírka, tentokrát na historické téma, nesoucí název *Visions i cants*. Zde se Maragall skrze katalánské mýty a legendy snažil podpořit své národní cítění. Z dalších děl stojí za zmínku *Les disperses* (1904) či *Enllà* (1906), z jeho teoretických děl pak *Elogi de la paraula* (1905) nebo *Elogi de la Poesia* (1907), ve kterých rozvíjí svoji teorii “živého slova” (*paraula viva*).

Mezi Maragallovy nejrepresentativnější básně patří *El comte Arnau*. Maragall se však neinspiroval lidovou písní, nýbrž romantickou legendou z 19. století. Napsal ji ve třech etapách, na kterých je patrný esteticko-myšlenkový vývoj autora. V první části představuje hrdinu, v jistém ohledu namyšleného egocentrika, jehož chování je podobné tomu, kterým se vymezovali modernisté vůči společnosti. Ve druhé části se představuje Maragall – konzervativec, aby ve třetí části znovu nabyl energie a vitality vyprovokované nástupem „noucentismu.“

ODA A ESPANYA (1898)

*Escolta, Espanya, - la veu d'un fill
que et parla en llengua - no castellana:
parlo en la llengua - que m'ha donat
la terra aspra:
en, questa llengua - pocs t'han parlat;
en l'altra, massa.*

*T'han parlat massa - dels saguntins
i dels que per la pàtria moren:
les teves glòries - i els teus records,
records i glòries - només de morts:
has viscut trista.*

*Jo vull parlar-te - molt altrament.
Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes - vida és la sang,
vida pels d'ara - i pels que vindran:
vessada és morta.*

*Massa pensaves - en ton honor
i massa poc en el teu viure:
tràgica duies - a morts els fills,
te satisfeties - d'honres mortals,
i eren tes festes - els funerals,
oh trista Espanya!*

*Jo he vist els barcos - marxar replens
dels fills que duies - a que morissin:
somrients marxaven - cap a l'atzar;
i tu cantaves - vora del mar
com una folla.*

*On són els barcos. - On són els fills?
Pregunta-ho al Ponent i a l'ona brava:
tot ho perderes, - no tens ningú.
Espanya, Espanya, - retorna en tu,
arrenca el plor de mare!*

*Salva't, oh!, salva't - de tant de mal;
que el plo' et torni feconda, alegre i viva;
pensa en la vida que tens entorn:
aixeca el front,
somriu als set colors que hi ha en els núvols.*

*On ets, Espanya? - no et veig enlloc.
No sents la meva veu atronadora?
No entens aquesta llengua - que et parla entre perills?
Has desaprès d'entendre an els teus fills?
Adéu, Espanya!*

JOAN MARAGALL

LA VACA CEGA (1895)

*Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.*

*D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.*

*Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
mes no amb el posat ferm d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.*

*Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot mentre pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.*

*Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna,
i abaixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum sota el sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.*

JOAN MARAGALL

Elogi de la paraula

„Senyors: Quina glòria pera mi haver arribat a seure en aquest lloc i ésser el primer d'alçar la veu en l'anyada! I doncs, ¿tant m'estimeu que vos fes goig pera presidir tota la companyia? Jo vull correspondre al vostre amor i dignitat que ell tot sol me concedia, parlant-vos del nostre amor comú a la raó d'ésser d'aquesta casa: fent-vos l'Elogi de la Paraula. Diu Raimon Llull: „Tot quant hom pot sentir ab los cinch senys corporals, tot es meravella; mas car hom les coses sovent sent corporalment, per això no s'en meravella. Açò mateix se sdevé de totes les coses espirituals que hom pot membrar e entendre.“ Doncs jo crec que la paraula és la cosa més meravellosa d'aquest món, perquè en ella s'abracen i's confonen tota la meravella corporal i tota la meravella espiritual de la nostra naturalesa. Sembla que la terra esmerci totes les seves forces en arribar a produir l'home com a més alt sentit de sí mateixa; i que l'home esmerci tota la força del seu ésser en produir la paraula. Mireu l'home silenciós encara, i vos semblarà un ésser animal més o menys perfecte que d'altres. Però poc a poc ses faccions van animant-se, un començament d'expressió il·lumina'ls seus ulls d'una llum espiritual, sos llavis se mouen, vibra l'aire amb una varietat subtil, i aquesta vibració material, materialment percebuda pel sentit, porta en son si aquesta cosa immaterial desvetlladora de l'esperit: ¡la idea! ¡Com! ¡Sentireu la remor del vent i el soroll de l'aigua i l'eixordament del tro, deixant en vostre esperit una gran vaguetat de sentiment, i n'hi haurà prou amb què un nin menut que's fa sentir només de molt aprop diga suaument „Mare“, pera que ¡oh meravella! tot el món espiritual vibri vivament en el fons de les vostres entranyes? Un subtil moviment de l'aire vos fa present la immensa varietat del món i alça en vosaltres el fort pressentiment de l'infinit desconegut. ¡Oh! quina cosa més sagrada! Diu Sant Joan: „En el principi era la paraula, i la paraula estava en Déu i la paraula era Déu“, i diu que per ella foren fetes totes les coses; i que la paraula's féu carn i habità en nosaltres. ¡Quin abim de llum, Déu meu! ¡Amb quin sant temor, doncs, no hauríem de parlar! Havent-hi en la paraula tot el misteri i tota la llum del món, hauríem de parlar com encantats, com enlluernats. Perquè no hi ha mot, per ínfima cosa que'ns representi, que no hagi nascut en una llum d'inspiració, que no reflecti quelcom de la llum infinita que infantà el món. ¿Com podem parlar fredament i en tanta abundància? Per això'ns escoltem els uns als altres comunament amb tanta indiferència: perquè la habitud del massa parlar i del massa sentir ens enterboleix el sentiment de la santitat de la paraula. Hauríem de parlar molt menys i sols per un fort anhel d'expressió: quan l'esperit s'estremeix de plenitud i les paraules brollen, com les flors en la primavera: una a una, i no pas en totes les branques, sinó com a sort d'una branca. Quan una branca ja no pot més de la primavera que té a dintre, entre les fulles abundantes brolla una flor com expressió meravellosa. ¿No veieu en la quietud de les plantes l'admiració d'haver florit? Així nosaltres quan brolla en nostres llavis la paraula veritable. ¿No heu sentit mai els enamorats com

parlen? Semblen uns encantats que no saben lo que's diuen. Fan un parlar tot trencat entre la llum abundant de les mirades i la plenitud del pit bategant. I aixís les llurs paraules són com flors. Perquè, abans l'amor no parla, ¡quin bull de vida en totes les branques del sentit! ¡quin voler dir els ulls...i quan s'encreuen ardentes les mirades, quin silenci! ¿No vos heveu trobat mai en un bosc molt gran, amb aquella quietud plena de vida, que sembla una adoració de tota la terra? Doncs així adoren les ànimes dels enamorats en el brill silenciós de les mirades. I en brolla per fi una música animada, ¡oh meravella! una paraula. ¿Quina? Qualsevulla; però com que porta tota l'ànima del terrible silenci que l'ha infantada, siga quina siga, proveu de sotjar-ne'l sentit; debades: no arribareu mai al fons, i vos espantareu de l'infinit que porta en les entranyes. Aixís parlen també's poetes. Són els enamorats de tot lo del món, i també miren i s'estremeixen molt abans de parlar. Tot ho miren encantats i després se posen febrósos i tanquen els ulls i parlen en la febre: llavors diuen alguna paraula creadora i, semblants a Déu en el primer dia del Gènesi, del caos ne surt la llum. I aixís la paraula del poeta surt amb ritme de so i de llum, amb el ritme únic de la bellesa creadora: aquest és l'encís diví del vers, veritable llenguatge de l'home. Diu Emerson: „No ha creat Déu les coses belles, sinó que la bellesa és la creadora de l'Univers“. I aixís sembla que Déu crea en la paraula inspiradora del poeta. Mes, oblidats sovint de la divinitat del món, i per aparents necessitats de lo contingent, menyspreuem el poeta xic o gros que hi ha en cadascú de nosaltres, i parlem interminablement sense inspiració, sense ritme, sense llum, sense música, i nostres paraules s'escorren insignificants i fadigoses, com planta que's dissipa en fulles innombrables, ignorant la meravella de les flors que duu inexpressades en son si. I vosaltres mateixos que sóu anomenats sobre tots poetes, ¿quan serà que entrareu profundament en les vostres ànimes pera no sentir altra cosa que'l ritme diví d'elles al vibrar en l'amor de les coses de la terra? ¿quan serà que menyspreuareu tot altre ritme i no parlareu sinó en paraules vives? Llavors sereu escoltats en l'encantament del sentit, i les vostres paraules misterioses crearan la vida veritable, i sereu uns màgics prodigiosos.[...] Aprengueu a parlar del poble: no del poble vanitós que vos feu al voltant amb les vostres paraules vanes, sinó del que's fa en la senzillesa de la vida, davant de Déu tot sol. Aprengueu dels pastors i dels mariners. ¡Quant contemplar uns i altres en silenci la majestat del món allí on l'esperit batega amb ritme lliure i gran! ¡Quanta immensitat han reflectit en els ulls, quanta bellesa de cels blaus i de prats verds i de mars mudant sovint de color com el rostre d'una verge, i de llunes i sols, i de boires grises i de pluges tèrboles! ¡Quant vent han sentit llurs orelles i quantes rítmiques onades, i els trons que s'acosten i s'allunyen, i el bruelar dels bous i crits misteriosos en l'espai! ¡Quanta flaire d'aigua salada i herba fresca, i com llurs sentits han sigut amorosament tocats per totes les coses pures! Llurs faccions n'estan com encantades i parlen rarament; però quan parlen, llurs paraules són plenes de sentit. Recordo un jorn pel nostre Pirineu, a ple migdia, que avançàvem

perduts per les altes soledats: en el desert de pedra onejanta havíem marrat tot camí, i debades interrogàvem amb ull inquiet la muda immensitat de les muntanyes immòbils. Sols el vent hi cantava amb interminable crit. De sobte, en el crit del vent sentírem un esquellig invisible; i nostres ulls astorats, poc fets a aquelles grandeses, tardaren molt en obrir una eugassada que en un clot de rara verdor peixia. Esperançats ens hi encaminàrem fins a trobar el pastor ajaçat al costat de l'olla fumejanta que'l vailet, de genolls en terra, atentament vigilava. Demanàrem camí, i l'home, que era com de pedra, girà'ls ulls en son rostre extàtic, alçà lentament el braç signant una vaga drecera, i mogué'ls llavis. En l'atronadora maror del vent que engolia tota veu, suraven sols dues paraules que'l pastor repetia tossudament: „Aquella canal...“; i signava enllà vagament cap amunt de les muntanyes. „Aquella canal...“: ¡que eren belles les dues paraules entre'l vent gravement dites! ¡Que plenes de sentit, de poesia! La canal era'l camí, la canal per on s'escorren les aigües de les neus foses. I era, no qualsevulla, sinó „aquella“ canal; aquella que ell coneixia ben bé entre les altres per fesomia certa i pròpia: era alguna cosa aquella canal, tenia una ànima; era „aquella canal...“ Veieu? Pera mi això és parlar. Recordo una nit, a l'altra banda del Pirineu, en „aquelles mountines que tan hautes sount“, que sortí de la fosca una nena que captava amb veu de fada. Vaig demanar-li que me digués quelcom en la seva llengua pròpia i ella, tota admirada, signà'l cel estrellat, i féu només així: „Lis esteles...“ i me sembla que també això era parlar. Recordo, més recent, un cap al tard en una punta de la costa cantàbrica on els ponents són bells. La gent hi venia a veure pondre's el sol en el mar. Venien enraonant, però en essent allà tothom callava davant del mar que mudava de colors. Vingueren dos homes de mar, silenciosos, i's plantaren davant de la costa immensa; i per bona estona l'un al costat de l'altre callaren. Després l'un, sense moure's ni girar-se al company, li digué: „Mira“. I tothom que ho sentí mirà endavant, veient cadascú una meravella pròpia. També allò era parlar: i lo que no és així, paraules buides. „Aquella canal...“ „Lis esteles...“ „Mira“... Paraules que duen un cant a les entranyes, perquè neixen en la palpitió rítmica de l'Univers. Sols el poble innocent pot dir-les, i'ls poetes redir-les amb innocència més intensa i major cant, amb llum més reveladora, perquè'l poeta és l'home més innocent i més savi de la terra. I quan els poetes sàpiguen ensenyar-nos-el, aquest llenguatge sublim, i fer-nos oblidar tot altre, després d'haver-lo oblidat ells mateixos, llavors vindrà'l regne llur, i tots parlarem encantats per la música creadora. Tots parlarem mig cantant amb veu sortida de la terra de cadascú, menyspreuant l'artifici de les llengües convencionals i cadascú s'entendrà només amb qui s'hagi d'entendre; però quan parli del fons de l'ànima amb amor, se farà entendre de tots aquells que en encantament d'amor l'escoltin: perquè en amor succeeix això, que mig entendre una paraula és entendre-la més que entendre-la del tot, i no hi ha altre llenguatge universal que aquest. Perquè, ¿què vol dir llenguatge universal sinó expressió i comunicació de l'ànima universal? I si l'ànima

universal és la bellesa amorosa que traspua per tota la Creació i en cada terra parla per boca dels homes que la terra mateix s'ha fet en el seu amorós esforç, l'única expressió universal serà, doncs, aquella tant variada com la varietat mateixa de les terres i llurs gents.“

JOAN MARAGALL:
Elogi de la Paraula

Bonaventura Carles Aribau (1798–1862)

Studoval rétoriku, fyziku, věnoval se také novinářství. Stál u vzniku časopisu *El Europeo*, který se jal šířit myšlenky romantismu v Katalánsku. Časopis však neměl dlouhého trvání. V roce 1826 odešel Aribau pracovat do Madridu, ke katalánskému bankéři Gasparu Remisovi a na počest jeho svátku napsal oslavnou báseň *A la patria* (1833), známou spíše pod názvem *Oda a la Patria*.

V Madridu strávil Aribau prakticky celý život a věnoval se nejrůznějším činnostem spojeným s obchodem. Do Barcelony se vrátil již jako stařec a zde také zemřel. Během svého působení v Madridu se novinářině sice věnovat nepřestal, ale kvůli svému zaměření obchodníka stál spíše na okraji literárního hnutí. Aribau po sobě nezanechal rozsáhlé literární dílo, ale již zmíněná „Óda na vlast“ se stala symbolem a manifestem katalánského obrozeneckého hnutí. Tato óda, napsaná v alexandrijském verši, měla úspěch pro svou literární hodnotu a hlavně se stala spouštěcím mechanismem procesu uvědomění si jazyka jako jednoho ze znaků příslušnosti k nějakému národu. Jediným pojítkem s vlastí, které básník odloučený od domova měl, byl jeho mateřský jazyk.

Oda a la patria (1833)

A Déu siau, turons, per sempre á Déu siau;
 O serras desiguals, que allí en la patria mia
 Dels nuvols é del cel de lluny vos distingia
 Per lo repos etrern, per lo color mes blau.
 Adéu tú, vell Montseny, que dés ton alt palau,
 Com guarda vigilant cubert de boyra é neu,
 Guaytats per un forat la tomba del Jueu,
 E al mitg del mar immens la mallorquina nau.

Jo ton superbe front coneixia llavors,
 Com coneixer pogués lo front de mos parents;
 Coneixia també lo só de los torrents
 Com la veu de ma mare, ó de mon fill los plors.
 Mes arrancat després per fals perseguidors
 Ja no conech ni sent com en millors vegadas:
 Axi d'arbre migrat á terras apartadas
 Son gust perden los fruits, é son perfum las flors.

¿Qué val que m'haja tret una enganyosa sort
 A veurer de mes prop las torres de Castella,
 Si l'cant dels trovadors no sent la mia orella,
 Ni desperta en mon pit un generos recort ?
 En va á mon dels pais en als jo m'trasport,
 E veig del Llobregat la platja serpentina;
 Que fora de cantar en llengua llemosina
 No m'queda mes plaer, no tinch altre conort.

Pláume encara parlar la llengua d'aquells sabis
 Que ompliren l'univers de llurs costums é lleys,
 La llengua d'aquells forts que acatáren los Reys,
 Defenguéren llurs drets, venjáren llurs agravis.
 Muyra, muyra l'ingrat que al sonar en sos llabis
 Per estranya regió l'accent natiu, no plora;
 Que al pensar en sos llars no s'consum ni s'anyora,
 Ni cull del mur sabrat las liras dels seus avis.

*En llemosí soná lo meu primer vagit,
Quant del mugró matern la dolça llet bebia;
En llemosí al Senyor pregaba cada dia,
E cántichs llemosins somiaba cada nit.
Si quant me trobo sol, parl ab mon esperit,
En llemosi li parl, que llengua altra no sent,
E ma boca llavors no sap mentir, ni ment,
Puix surten mas rahons del centre de mon pit.*

*Ix, doncs, per a expressar l'afecte més sagrat
Que puga l'home en cor gravar la mà del cel
Oh llengua a mos sentits més dolça que la mel,
Que em tornes les virtuts de ma innocent edat.
Ix, e crida pel món que mai mon cor ingrát
Cessarà de cantar de mon patró la glòria
E passe per ta veu son nom e sa memòria
Als propis, als estranys, a la posteritat.*

BONAVENTURA CARLES ARIBAU